

Høringsnotat

om

Udkast til bekendtgørelse om befordring og skabeloner til forløbsplan, ressourcepapir og uddannelsesbevis ved særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse (stu)

1 Indledning

Udkast til bekendtgørelse har i perioden 29. juni – 18. august 2023 været sendt i høring hos 63 høringsparter. Udkastet har været offentliggjort på Høringsportalen.

Der er modtaget i alt 13 høringssvar fra:

- Rådet for Socialt udsatte
- Klagenævnet for Specialundervisning
- Social-, Bolig- og Ældreministeriet
- Dansk Friskoleforening
- Danmarks Vejlederforening
- Selveje Danmark (x)
- Børne- og Kulturchefforeningen (x)
- Danske Regioner (x)
- Ligeværd (x)
- Foreningen Danmarks Private Skoler
- Social- og Boligstyrelsen (x)
- KL (x)
- Sammenslutningen af Unge Med Handicap (x)

Heraf indeholder 7 høringssvar bemærkninger til udkastet (markeret med x).

Det er de væsentligste punkter fra høringssvarene, der er medtaget i notatet.

2 Sammenfatning om ændringer i udkastet til bekendtgørelsen i forhold til høringsudkastet.

Høringssvarene har ikke givet anledning til ændringer i selve bekendtgørelsesteksten eller skabelonen til uddannelsesbevis (bilag 3).

Høringssvarene har givet anledning til følgende ændringer i skabelonerne til forløbsplan (bilag 1) og ressourcepapir (bilag 2):

- Overskrifter på skabeloner til forløbsplan (bilag 1) og ressourcepapir (bilag 2) er forenklet.

- Det er indledningsvist i skabeloner til forløbsplan (bilag 1) og ressourcepapir (bilag 2) tydeliggjort, hvad formålet med skabelonerne er, hvem de er rettet mod, og hvem der skal udfylde dem.
- Ændret overskrift i 1.2, 1.3 og 3.4 i skabelon til forløbsplan (bilag 1), for at målrette skabelonen yderligere til de unge.
- Mindre sproglige justeringer eller tilføjelser i forklaringstekster i skabelon til forløbsplan (bilag 1)
- Tilføjelse af felt til at beskrive ressourcer og positive erfaringer at bygge videre på i 1.2 i skabelon til forløbsplan (bilag 1)
- Tilføjelse af eleven ift. ansvarsfordeling mellem kommune og uddannelsessted i 3.3. i skabelon til forløbsplan (bilag 1)
- Forklaringstekst til underskrifter og fremrykning af elevens underskrift i skabelon til forløbsplan (bilag 1).
- Ændret overskrift til tema 7 og 9 i skabelon til ressourcepapir (bilag 2)

3 Generelle bemærkninger til udkastet til bekendtgørelsen

I høringssvarene er der kun enkelte, konkrete bemærkninger til selve bekendtgørelsen, som der redegøres for i afsnit 4.1. De fleste bemærkninger omhandler skabelonerne, der indgår som bekendtgørelsens bilag.

Overordnet set er der i høringssvarene positive tilkendegivelser i forhold til de nye skabeloner, blandt andet, at de er tydelige og lette at tilgå, at de har fokus på overgangen fra stu og inddragelse af den unge. I bemærkningerne efterspørges dog et endnu tydeligere fokus på inddragelsen af den unge samt en tydeliggørelse af, hvordan skabelonerne skal anvendes for den del af målgruppen, der ikke kan inddrages på det niveau, skabelonerne lægger op til. Dette uddybes i de konkrete bemærkninger til skabelonerne, der behandles i afsnit 4.2.

I forhold til skabelonerne betones også, at det er vigtigt, at udfyldelsen af skabelonerne understøttes af de vejledninger, som styrelsen, jf. høringsbrevet, udsender i forbindelse med ikrafttræden af de nye skabeloner.

Desuden rettes der i flere af høringssvarene fokus på, at en bedre overgang fra stu forudsætter mere end et større fokus i de nye skabeloner, blandt andet, at der er noget at overgå til, støtte i overgangen, etablering af forpligtende samarbejder og tværministerielt samarbejde om strukturelle og lovgivningsmæssige muligheder ift. overgang til arbejdsmarked for de unge med potentielle for det. Herunder gør Selveje Danmark opmærksom på STU Alliancens tidligere fremsatte ønske om en tværministeriel arbejdsgruppe om praktiske overgangsmodeller. Ligeværd udtrykker,

med henvisning til den politiske aftale, forventning om, at der arbejdes videre med at inddrage erfaringer fra projekter under STAR's *Pulje til bedre udslusning og overgang fra STU*.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitets bemærkninger:

En stor del af bemærkningerne i høringssvarene imødekommes i vejledningerne til at udfylde skabelonerne.

En del af ønskerne vedr. overgangen fra stu omhandler forhold, som det ligger uden for bekendtgørelsen at fasttætte. Styrelsen noterer sig ønskerne til videre arbejde med forhold vedr. overgangen for stu.

4 Konkrete bemærkninger til bekendtgørelsens elementer

4.1 Konkrete bemærkninger til bekendtgørelsen

4.1.1 Møde med den unge om overgang fra stu

Selveje Danmark foreslår, at det i bekendtgørelsen præciseres, hvem af parterne der er forpligtet til at sikre, at der gennemføres en samtale senest 3 måneder før afslutningen af et uddannelsesforløb, jf. stu-lovens § 9, stk. 2, og afsnit 3.2 i skabelonen til forløbsplanen (bilag 1). Sammenslutningen af Unge Med Handicap ønsker, at det seneste tidspunkt for det afklarende og afsluttende møde fremrykkes til minimum 5 måneder før afsluttet uddannelse.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitets bemærkninger:

Ansvar for at afholde mødet med den unge senest 3 måneder før uddannelsens afslutning er allerede placeret hos kommunalbestyrelsen i henhold til stu-lovens § 9, stk. 2. Herudover henviser styrelsen til den beskrivelse af opgavefordelingen mellem kommunalstyrelse og uddannelsesstedet, der skal indeholdes i kvalitetsaftalen mellem kommunalbestyrelse og uddannelsessted, jf. stu-lovens § 5, stk. 2 og 3. Det ligger uden for denne bekendtgørelse at fastsætte et andet tidspunkt for det afsluttende møde, end det, der allerede er fastsat i loven. Forslaget har derfor ikke givet anledning til ændring i udkastet til bekendtgørelsen, men til præciseringer i skabelonen til forløbsplanen (bilag 1), jf. afsnit 4.2.5.

4.1.2 Befordring

Selveje Danmark foreslår, at det i § 2 om befordring præciseres, at ”anden sagkyndig udtalelse” også kan være en faglig vurdering fra den stu-leverandør, som den unge henvises til, og at det præciseres, at den faglige vurdering også kan være undervejs i den unges uddannelse, hvis den unge har fået et befordringsbehov, som kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om.

Børne- og Kulturchefforeningen og KL foreslår en tydeliggørelse i § 3, stk. 2, af at kommunalbestyrelsen beslutter rammerne vedr. befordrings- og ventetid.

Ligeværd efterspørger ift. § 3, stk. 3, en præcisering vedr. udgifter til ledsagelse i forbindelse med transport til og fra uddannelsesstedet.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitets bemærkninger:

Bestemmelserne om befordring har hjemmel i stu-lovens § 10, hvorefter kommunalbestyrelsen sørger for eller afholder udgifterne til fornøden befordring mellem hjem og uddannelsessted. Bekendtgørelsens regler om befordring er uændret i forhold til den tidligere bekendtgørelse.

Af udkastet til bekendtgørelse § 3, stk. 2, 1. led, fremgår, at kommunalbestyrelsen kan henvise den unge til at benytte offentlige befordringsmidler i det omfang, den unges fysiske eller psykiske konstitution tillader det, og det ikke medfører urimeligt lang befordrings- og ventetid. Det bemærkes hertil, at hvad der er en urimelig lang befordrings- og ventetid kræver en individuel, konkret vurdering af den enkelte unge, se hertil også definitionen af ”en urimelig lang befordrings- og ventetid i forarbejderne til ændringsloven til stu-loven (Lov nr. 731 af 13. juni 2023): *”At befordrings- og ventetiden er så lang, at den efter kommunalbestyrelsens faglige skøn efter dialog med den unge har en negativ indvirkning på den unges mulighed for at følge uddannelsen og for at opretholde en hverdag ved siden af sin uddannelse. Kommunalbestyrelsen skal endvidere vurdere, om befordrings- og ventetiden vil blive så lang, at den unge vil blive belastet unødigt fysisk eller psykisk i forhold til sine funktionsnedsættelser. Der skal således foretages en konkret og individuel vurdering af den unges behov set i forhold til de givne transportmuligheder og de givne uddannelsessteder.”*

Det fremgår af udkastet til bekendtgørelsen § 2, at det er kommunalbestyrelsen, der træffer afgørelse om art og omfang af den unges befordringsbehov, og dermed også, efter dialog med den unge, om benyttelse af offentlige transportmidler medfører en urimelig lang befordrings- og ventetid for den unge.

Af bemærkningerne til ændringsloven til stu-loven (lov nr. 731 af 13. juni 2023) fremgår, at udgifter til befordring kan indgå i prissammenligningen ved valg mellem uddannelsessteder.

Begrebet ”anden sagkyndig udtalelse” kan også være en udtalelse fra den unges uddannelsessted.

Forslagene har derfor ikke givet anledning til ændring i udkastet til bekendtgørelsen

4.2 Konkrete bemærkninger til bekendtgørelsens bilag

Flere af høringssvarene indeholder konkrete bemærkninger og forslag til bilagene, særligt til skabelonen til forløbsplan (bilag 1) og skabelonen til ressourcepapiret (bilag 2) og de forventede vejledninger hertil.

4.2.1 Formål og målgruppe for forløbsplan, ressourcepapir og uddannelsesbevis

Social- og Boligstyrelsen foreslår, at formålet med skabelonerne beskrives indledningsvist for hver skabelon. Social- og Boligstyrelsen foreslår desuden mere generelt, at formål og sammenhæng mellem bilagene som værktøj belyses yderligere.

Social- og Boligstyrelsen efterspørger også en tydeliggørelse af, hvad intentionen er med hensyn til den unges rolle i udfyldelsen af ressourcepapiret, og foreslår at målrette overskrifter yderligere til den unge, hvis det er intentionen, at skabelonen skal være rettet mod de unge.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitets bemærkninger:

Bemærkningen har givet anledning til justering af indledende tekst i skabelonen til forløbsplanen (bilag 1) og tilføjelse af en indledende tekst om, hvem der skal udfylde og anvende ressourcepapiret i skabelonen til ressourcepapiret (bilag 2). Ressourcepapiret retter sig mindre direkte mod den unge end forløbsplanen, men skal udfyldes med inddragelse af den unge. Derudover beskrives formålet med de enkelte skabeloner og forholdet mellem dem i vejledningerne til fagpersonerne, som kan forklare indholdet for de unge og forældre eller andre, der bistår den unge.

4.2.2 Læsevenlighed, sprogbrug mv. ift. inddragelse af de unge

Social- og Boligstyrelsen foreslår, at der lægges yderligere vægt på inddragelsen af den unge, blandt andet ved at gøre skabelonerne mere læse- og målgruppevenlige med hensyntagen til de unges forskellige forudsætninger og behov, fx gennem visuelle illustrationer, grafik, farver mv. Social- og Boligstyrelsens bemærkninger indeholder også en række konkrete forslag til ændringer i overskrifter, præciseringer i tekst rettet mod den unge og placering af den unges underskrift. Desuden foreslår Social- og Boligstyrelsen forklaring af begreber og termer, fx i en FAQ.

Ligeværd betoner også vigtigheden af, at papirerne både sprogligt og indholdsmæssigt dækker de behov, der måtte være. Ligeværd bemærker desuden, at det med fordel kan tydeliggøres i skabelonerne, hvis den unges ønsker og myndighedsafgørelsen er forskellige.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitets bemærkninger:

Høringssvarene har givet anledning til tilføjelser og præciseringer i overskrifter og tekst rettet mod de unge, og til en tydeliggørelse af, hvornår der skrives til den unge. I skabelonerne har styrelsen tilstræbt en sprogbrug, der skal gøre det muligt for en del af de unge selv at læse med og forstå skabelonerne. Med hensyn til yderligere begrebsafklaring vægter styrelsen, at skabelonerne fremstår så enkle og overskuelige som muligt. Det følger desuden af stu-loven, at det er kommunalbestyrelsen, der skal udarbejde forløbsplanen efter dialog med den unge. Det er således ikke en skabelon, som den unge selv skal udfylde, men som udarbejdes i dialog med en vejleder eller underviser, der kan forklare forløbsplanens dele, herunder de anvendte begreber. Det er ikke muligt med en skriftlig skabelon, der samtidig skal være et fælles planlægnings- og opfølgingsredskab, at formidle indholdet, så det kan tage hensyn til de meget forskellige forudsætninger i den samlede målgruppe for stu, jf. også 4.2.3.

Med hensyn til visuel understøttelse af formidlingen er skabelonerne som bilag til bekendtgørelsen begrænset af det mulige format i Retsinformation.

4.2.3 Anvendelse af skabeloner ift. unge, der ikke kan indgå i dialog eller samtykke.

Danske Regioner efterspørger, at bekendtgørelsen indeholder en beskrivelse af, hvordan forløbsplanen skal anvendes i forhold til stu-elever, som ikke har mulighed for at forholde sig til en forløbsplan og dermed ikke har mulighed for at tilkendegive, om de billiger forløbsplanen. Alternativt peger Danske Regioner på at udarbejde en særskilt skabelon til denne målgruppe.

Social- og Boligstyrelsen foreslår, at det fremgår af skabelonerne, at den fagprofessionelle, som er ansvarlig for udfyldelsen, skal vurdere, hvad den unge kan indgå i, før dialogen påbegyndes, og at det systematisk indtænkes, hvilken rolle den unges forældre og andre omsorgspersoner skal have i forbindelse med udfyldelsen af skabelonerne.

KL efterspørger, at det i vejledningen uddybes, hvem der skal notere elevens bemærkninger, og hvornår eleven/forældre eller værge skal skriver under på forløbsplanen. KL bemærker også elevgruppens forskellige ressourcer og kompetencer i forhold til, om alle kan inddrages på det niveau, forløbsplanen lægger op til.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitets bemærkninger:

Det følger af kommunalbestyrelsens vejledningspligt, at indholdet i forløbsplanen formidles for den unge på en måde, der giver grundlag for informeret samtykke, og derudover at vejlede om mulighed for repræsentant. Reglerne om underskrift på forløbsplanen følger de almindelige regler om, hvem der kan underskrive på en persons vegne, dvs. den unge selv, eller forældre/værge, hvis den unge er under 18 år eller under værgemål. Eleverne har altid mulighed for at lade sig bistå af en repræsentant i henhold til reglerne i forvaltningslov, offentlighedslov m.m.

Bemærkningerne har derfor ikke givet anledning til bestemmelser i bekendtgørelsen med hensyn til underskrifter eller samtykke. Udfyldelse af elevernes bemærkninger i forløbsplan og ressourcepapir samt underskrifter uddybes i vejledningerne til skabelonerne. Bemærkningerne har dog givet anledning til en indledningstekst før underskrifterne i skabelonen til forløbsplanen.

Styrelsen bemærker desuden, at der blandt de unge i målgruppen er et ønske om at blive behandlet som selvstændige unge mennesker, som unge på andre ungdomsuddannelser. Samtidig er der unge, der er helt afhængige af hjælp fra andre. Skabelonen er skrevet til de unge, der selv kan læse med i deres forløbsplan og derfor kan forstå og give samtykke til indholdet. Hvis det skal forklares i selve skabelonen, herunder hvordan den skal anvendes i forhold til unge, der ikke kan forstå indholdet, går det ud over hensynet til enkelthed og overskuelighed. Dette vil derfor blive uddybet i vejledningen til de fagpersoner, der skal anvende forløbsplanen.

4.2.4 Anvendelse af forløbsplanen i visitationsprocessen

Ligeværd bemærker, at det er uklart, hvordan forløbsplanen skal indgå i vejledningsarbejdet og tilbud om stu. Ligeværd foreslår, at indstillingen til visitationsmyndigheden indgår i forløbsplanen. Ligeværd foreslår desuden, at den unges ønske til uddannelsessted skal fremgå, samt om det/de konkrete uddannelsessteder i forløbsplanen er i overensstemmelse med den unges ønsker.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitets bemærkninger:

Skabelonen er udformet med udgangspunkt i, at forløbsplanen udfyldes og underskrives med det indhold, kommunalbestyrelsen aftaler med den unge i forbindelse med kommunalbestyrelsens afgørelse om indholdet af ungdomsuddannelsen. Hvilke valgmuligheder med hensyn til uddannelsessted, den unge skal have, er et procesledende element frem mod denne afgørelse. Skabelonen kan anvendes til udkast til forløbsplanen, som kan indgå i den forudgående vejledningsproces og dialog om baggrund, ønsker, mål med uddannelse mv. Det vil blive beskrevet i vejledningen til at udfylde forløbsplanen.

Dokumentation af sagsbehandlingsskridtene og de relevante oplysninger til brug for afgørelsen følger af notatpligten i henhold til offentlighedsloven. Ligeledes skal kommunalbestyrelsen begrunde sin afgørelse over for den unge, der skal partshøres, jf. forvaltningsloven. Bemærkningerne har derfor ikke givet anledning til ændringer i skabelonen.

4.2.5 Indhold i forløbsplanen

Ligeværd foreslår, at der indføres mulighed for, at opfølgninger og status, herunder elevens trivsel løbende kan indskrives og fastholdes.

KL foreslår at tilføje noget omkring progression ift. timetal og fremmøde, skånehensyn, fremtoning osv. til løbende opdatering.

Social- og Boligstyrelsen foreslår eksplicitering af, hvordan baggrundsoplysninger (afsnit 1.2) skal udfyldes. Social- og Boligstyrelsen og Ligeværd foreslår desuden også at fremhæve den unges resourcer.

Sammenslutningen af Unge Med Handicap bemærker til møde om overgangen fra stu (afsnit 3.2), at de gerne ser processen omkring, hvad man skal efter sin stu, tidligere end tre måneder før uddannelsens afslutning. Social- og Boligstyrelsen har efterspurgt en præcisering af, hvornår dialogen om, hvad den unge skal efter stu, skal påbegyndes.

Ligeværd efterspørger, at det tydeliggøres, hvordan ansvar og opgaver (afsnit 3.3) skal udfyldes. Social- og Boligstyrelsen foreslår, at ansvars- og opgavefordelingen bliver mellem kommunen, uddannelsesstedet og den unge selv.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitets bemærkninger:

Høringssvarene har givet anledning til tilføjelse af beskrivelse af positive erfaringer og ressourcer under baggrundsoplysninger (afsnit 3.1) samt tilføjelse af den unges rolle i ansvars- og opgavefordelingen (afsnit 3.3).

Høringssvarene har desuden givet anledning til justering af teksten vedr. møde om overgangen til stu (afsnit 3.2), der tydeliggør, at mødet samler op på en forudgående proces. Dialogen om overgangen fra stu skal ikke først påbegyndes på det møde, der skal afholdes senest tre måneder inden uddannelsens afslutning. Planlægningen og koordineringen af, hvad den unge skal overgå til efter stu, skal understøttes i ressourcepapiret, der skal påbegyndes senest 12 måneder før uddannelsens afslutning, jf. stu-lovens 9, stk. 1.

Det vil fremgå af vejledning til at udfylde forløbsplanen, at opfølgning og status udfyldes under status på delmål. Det vil ligeledes fremgå, at fremmøde, skånehensyn og fremtoning kan indgå i beskrivelse af aktiviteter og status under delmålene i forløbsplanen, når det er noget af det, det er relevant at arbejde med. Udfyldelse af ansvars- og opgavefordeling vil også blive uddybet i vejledningen. Disse bemærkninger giver derfor ikke anledning til ændringer i skabelonen.

4.2.6 Ændring af forløbsplanen undervejs i uddannelsen

Social- og Boligstyrelsen foreslår, at det tydeliggøres, hvornår forløbsplanen kan ændres.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitets bemærkninger:

Det følger af loven, at forløbsplanen skal justeres efter behov og mindst en gang om året. Bemærkningen har givet anledning af tilføjelse i tekst om opfølgning på forløbsplanen (afsnit 3.1), så det fremgår af skabelonen.

Det vil blive beskrevet nærmere i vejledningen til at udfylde forløbsplanen, hvad der udgør en ændring, der indebærer en ny version af forløbsplanen, der medfører partshøring, underskrift mm., og hvad der udgør løbende opdateringer frem mod en ændring af forløbsplanen.

4.2.7 Indhold i ressourcepapiret

Social- og Boligstyrelsen påpeger, at overskriften/temaet ”At klare sig selv i hverdagen” kan opleves nedladende fx ift. unge i målgruppen, der uanset kognitivt niveau kan have et krævende plejebehov og derfor ikke kan ’klare sig selv’. Social- og Boligstyrelsen peger på at bruge betegnelsen ”Almindelig Dagligdags Livsførelse (ADL)”.

KL foreslår, at temaet ”Forudsætninger for videre uddannelse” ændres til ”Forudsætninger for videre uddannelse og beskæftigelse” for at få et bredere fokus, eller slås sammen med temaet ”Erfaringer fra praktik og arbejdsmarked”.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitets bemærkninger:

Høringssvarene har givet anledning til at ændre de to overskrifter i skabelonen til ressourcepapiret. ”At klare sig selv i hverdagen” er ændret til ”Almindelig daglig levevis (ADL)”. Nogle af de unge, som styrelsen har inddraget i forbindelse med udformningen af skabelonen, har givet udtryk for, at de unge ikke ved, hvad ADL betyder. Styrelsen har med ændringen vægtet hensynet til, at det er en betegnelse, som til gengæld er et fast og genkendeligt begreb for de fagpersoner, der skal udfylde ressourcepapiret. Intentionen med temaet ”Forudsætninger for videre uddannelse” er at få beskrevet den unge fagligt og kognitivt i forhold til yderligere udvikling og læring, bredere end i forhold til videre uddannelse. Overskriften er rettet til ”Fagligt niveau”, hvilket samtidig giver en bedre overensstemmelse med uddannelsens formål om personlig, social og faglig udvikling.

4.2.8 Forslag til vejledning til at udfylde ressourcepapir

Børne- og Kulturchefforeningen betoner vigtigheden af, at ressourcepapiret medtager de områder, hvor den unge er udfordret, beskriver støttebehov og dokumenterede funktionsnedsættelser for at forkorte varigheden af den kommunale afklaring, der skal ske i forhold til fremtidig forsørgelse, beskæftigelses- og sociale indsatser.

Ligeværd ser gerne, at der i vejledningen lægges op til, at afsnittet om praktik og arbejdsmarkeds-erfaring beskrives i tæt samarbejde med de sagsbehandlere, der overtager den jobrettede indsats.

Ligeværd efterspørger desuden en præcisering af, hvilke informationer der forventes udfyldt under temaet ”At klare sig selv i hverdagen”.

Social- og Boligstyrelsen peger på behov for tydeliggørelse af, hvad der skal udfyldes under de forskellige temaer (i forhold til hinanden).

Styrelsen for Undervisning og Kvalitets bemærkninger:

Styrelsen vil arbejde med at imødekomme disse forslag i vejledningen til at udfylde ressourcepapiret.

4.2.9 Bemærkninger til skabelon til uddannelsesbevis (bilag 3)

Social- og Boligstyrelsen bemærker behov for tydeliggørelse af, hvordan uddannelsesbeviset skal udfyldes.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitets bemærkninger:

Anvendelsen af uddannelsesbeviset rammesættes i vejledningen til at udfylde skabelonen, sammen med vejledning til at udfylde de enkelte felter. Uddannelsesbeviset er rettet mod den unge, men flere af de unge, der har været inddraget i fokusgrupper, har også udtrykt ønske om, at uddannelsesbeviset har et 'professionelt' udtryk, og fx omtaler den unge frem for at være skrevet direkte til den unge, så det kan gives til et praktiksted, en arbejdsgiver el. lign. Af samme årsag er der ikke tilføjet forklaringstekster eller lignende i selve skabelonen. Bemærkningen har således ikke givet anledning til ændringer i forhold til skabelonen til uddannelsesbeviset.